

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ: ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ

Ημερομηνία: Μ. Τετάρτη 27 Απριλίου 2016
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Αριστοτέλους, Πολιτικά, Θ 2, 1-4

“Οτι μὲν οὖν νομοθετητέον περὶ παιδείας καὶ ταύτην κοινήν ποιητέον, φανερόν τις δ’ ἔσται ἡ παιδεία καὶ πῶς χρὴ παιδεύεσθαι, δεῖ μὴ λανθάνειν. Νῦν γὰρ ἀμφισβητεῖται περὶ τῶν ἔργων. Οὐ γὰρ ταῦτά πάντες ὑπολαμβάνουσι δεῖν μανθάνειν τοὺς νέους οὔτε πρὸς ἀρετὴν οὔτε πρὸς τὸν βίον τὸν ἀριστόν, οὐδὲ φανερόν πότερον πρὸς τὴν διάνοιαν πρέπει μᾶλλον ἢ πρὸς τὸ τῆς ψυχῆς ἦθος· ἐκ τε τῆς ἐμποδῶν παιδείας ταραχώδης ἢ σκέψις καὶ δῆλον οὐδὲν πότερον ἀσκεῖν δεῖ τὰ χρήσιμα πρὸς τὸν βίον ἢ τὰ τείνοντα πρὸς ἀρετὴν ἢ τὰ περιττά (πάντα γὰρ εἴληφε ταῦτα κριτὰς τις)· περὶ τε τῶν πρὸς ἀρετὴν οὐθέν ἐστιν ὁμολογούμενον (καὶ γὰρ τὴν ἀρετὴν οὐ τὴν αὐτὴν εὐθύς πάντες τιμῶσιν, ὥστ’ εὐλόγως διαφέρονται καὶ πρὸς τὴν ἀσκήσιν αὐτῆς). “Οτι μὲν οὖν τὰ ἀναγκαῖα δεῖ διδάσκεσθαι τῶν χρησίμων, οὐκ ἄδηλον· ὅτι δὲ οὐ πάντα δηρημένων τῶν τε ἐλευθερίων ἔργων καὶ τῶν ἀνελευθερίων φανερόν, καὶ ὅτι τῶν τοιούτων δεῖ μετέχειν ὅσα τῶν χρησίμων ποιήσει τὸν μετέχοντα μὴ βάνασσον. Βάνασσον δ’ ἔργον εἶναι δεῖ τοῦτο νομίζειν καὶ τέχνην ταύτην καὶ μάθησιν, ὅσαι πρὸς τὰς χρήσεις καὶ τὰς πράξεις τὰς τῆς ἀρετῆς ἀχρηστον ἀπεργάζονται τὸ σῶμα τῶν ἐλευθέρων ἢ τὴν διάνοιαν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΔΙΔΑΓΜΕΝΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

A1. Από το παραπάνω κείμενο να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του αποσπάσματος: «Νῦν γὰρ ... τὴν ἀσκήσιν αὐτῆς».

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2016
Β' ΦΑΣΗ

Ε_3.Αλ3Α(ε)

Μονάδες 10

ΣΥΝΕΙΡΜΟΝ
ΑΡΙΘΜΟ

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2016
Β' ΦΑΣΗ

E_3.Αλ3Α(ε)

- B1.** «νομοθετητέον», «κοινή ποιητέον», «βάνανσον έργον»: Να προσδιορίσετε το περιεχόμενο των παραπάνω λέξεων και φράσεων του κειμένου.
Μονάδες 15
- B2.** Ποιες ήταν οι διαφορετικές απόψεις που διατυπώνονταν για την παιδεία στην εποχή του Αριστοτέλη και πού οφείλονταν αυτές; Ποια ήταν η θέση του Αριστοτέλη απέναντι σε αυτές τις απόψεις;
Μονάδες 15
- B3.** Ποια σχέση διαμορφώθηκε ανάμεσα στον Αριστοτέλη και τον Πλάτωνα μετά την επιστροφή του τελευταίου στην Αθήνα;
Μονάδες 10
- B4.** Να βρείτε στο διδαγμένο κείμενο μία ετυμολογικά συγγενή λέξη, απλή ή σύνθετη, για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις της νέας ελληνικής: **παρουσία, αλήθεια, διάβημα, πρόσληψη, διατάραξη, ανασκόπηση, έκταση, διένεξη, υπεξαίρεση, σχετικός.**
Μονάδες 10

Γ. ΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Δημοσθένους, Πρὸς Φορμίωνα, περὶ δανείου 46¹

Τοῦ μὲν οὖν δανείσαι ἡμᾶς τὰ χρήματα αἶ τε συνθῆκαι καὶ αὐτὸς οὗτός ἐστι μάρτυς· τοῦ δ' ἀποδοθέναι οὐδεὶς ἐστὶ μάρτυς ἔξω τοῦ Λάμπιδος τοῦ συναδικουῦντος· καὶ οὗτος μὲν εἰς ἐκείνον μόνον ἀναφέρει τὴν ἀπόδοσιν, ἐγὼ δ' εἰς τε τὸν Λάμπιν αὐτὸν καὶ τοὺς ἀκούσαντας αὐτοῦ ὅτε οὐκ ἔφη ἀπειληθέναι τὸ χρυσίον· τούτῳ μὲν οὖν τοὺς ἐμοὺς μάρτυρας ἔξεστι κρίνειν, εἰ μὴ φησι τάληθῆ μαρτυρεῖν αὐτούς· ἐγὼ δ' οὐκ ἔχω τί χρήσωμαι τοῖς τούτου μάρτυσιν, οἳ φασιν εἰδέναι τὸν Λάμπιν μαρτυροῦντα ἀπειληθέναι τὸ χρυσίον· εἰ μὲν γὰρ ἡ μαρτυρία ἢ τοῦ Λάμπιδος κατεβάλλετο ἐνταῦθα, ἴσως ἂν ἔφασαν οὗτοι δίκαιον εἶναι ἐπισκῆπτεσθαί μ' ἐκείνων· νῦν δ' οὔτε τὴν μαρτυρίαν ταύτην ἔχω, οὕτωσι τε οἶεται δεῖν ἀθῶος εἶναι οὐδὲν βέβαιον ἐνέχυρον καταλιπὼν ὃν πείθει ὑμᾶς ψηφίζεσθαι.

ἐπισκῆπτομαι= καταγγέλλω

¹ Το κείμενο αντλήθηκε από το TLG

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΑΔΙΔΑΚΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Γ1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του παραπάνω κειμένου.

Μονάδες 20

Γ2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον τύπο που ζητείται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:

- τὰ χρήματα:** τη δοτική πληθυντικού αριθμού
τὴν ἀπόδοσιν: τη γενική ενικού αριθμού
ἐμοῦς: την αιτιατική ενικού αριθμού στο θηλυκό γένος, στο γ' πρόσωπο
τᾶληθῆ: την ίδια πτώση, γένος και αριθμό στον υπερθετικό βαθμό
ἀθῶος: την αιτιατική πληθυντικού αριθμού στο θηλυκό γένος
ἀποδεδωκένοι: το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του αορίστου β' στη μέση φωνή
ἀναφέρει: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της ευκτικής του μέλλοντα στην ίδια φωνή
ἔφη: το α' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του ενεστώτα
οἶται: το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής του παρατατικού
ψηφίζεσθαι: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του υπέρσυντελικού στην ίδια φωνή

Μονάδες 10

Γ3α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων: **ἡμᾶς, τοῦ ἀποδεδωκένοι, τούτῳ, εἰδέναι, ἀθῶος.** (μονάδες 5)

Γ3β. τοῦ δ' ἀποδεδωκένοι οὐδείς ἐστὶ μάρτυς ἔξω τοῦ Λάμπιδος τοῦ συναδικούντος.: Να μεταφέρετε την παραπάνω πρόταση στον πλάγιο λόγο (και με τους δύο τρόπους) με εξάρτηση από τη φράση «**Οὗτος εἶπεν.**» (μονάδες 5)

Μονάδες 10

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ